

Lantmäteriverksamheten

Sammanfattning

I betänkandet behandlar bostadsutskottet regeringens proposition 2005/06:5 Lantmäteriverksamheten tillsammans med de motioner som väckts med anledning av propositionen. Regeringens proposition innefattar dels förslag till ändringar i fastighetsbildningslagen och ytterligare fyra lagar, dels de bedömningar som regeringen gör avseende lantmäteriverksamheten.

De framlagda lagförslagen innebär att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om att andra myndigheter än lantmäterimyndigheten skall föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2006. Några motioner har inte väckts med anledning av dessa förslag. Utskottet föreslår att riksdagen skall anta regeringens lagförslag.

I propositionen redovisar regeringen mål och bedömningar som avser det statliga lantmäteriet och det offentliga åtagandets omfattning. Dessutom redovisas bedömningar vad gäller formerna för lantmäteriverksamhetens bedrivande och inskrivningsverksamhetens överföring till den statliga lantmäteriorganisationen. De motioner som väckts med anledning av de redovisade bedömningarna avstyrks av utskottet.

Till betänkandet har fogats 16 reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Redogörelse för ärendet.....	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Propositionens huvudsakliga innehåll.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Inledning.....	9
Registrering i fastighetsregistrets allmänna del.....	9
Myndighetsstrukturen.....	11
Inskrivningsverksamheten.....	13
Myndighetsutövning och upphandling av förrättningsförberedelser.....	14
Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning.....	16
Ett råd som stöd för samordningsfunktionen.....	17
Avgränsning av uppdragsverksamheten.....	19
Marknads- och konkurrensråd.....	21
Lantmäteriverkets konkurrenspolitik.....	22
Inriktningen av verksamheten.....	24
Fastighetsindelning och informationsförsörjning.....	24
Redovisningen av intäkter.....	24
Myndighetssamverkan.....	25
Myndighetssammanslagning.....	25
Ortnamnsvården.....	26
Reservationer.....	27
1. Myndighetsstrukturen, punkt 2 (fp).....	27
2. Myndighetsstrukturen, punkt 2 (kd).....	28
3. Inskrivningsverksamheten, punkt 3 (fp).....	28
4. Myndighetsutövning och upphandling av förrättningsförberedelser, punkt 4 (m, fp, kd, c).....	29
5. Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning, punkt 5 (m, kd).....	30
6. Ett råd som stöd för samordningsfunktionen, punkt 6 (m, fp).....	31
7. Ett råd som stöd för samordningsfunktionen, punkt 6 (kd).....	32
8. Avgränsning av uppdragsverksamheten, punkt 7 (m, fp, kd, c).....	32
9. Marknads- och konkurrensråd, punkt 8 (m, fp).....	34
10. Lantmäteriverkets konkurrenspolitik, punkt 9 (m).....	34
11. Lantmäteriverkets konkurrenspolitik, punkt 9 (kd).....	35
12. Fastighetsindelning och informationsförsörjning, punkt 10 (kd).....	36
13. Redovisningen av intäkter, punkt 11 (m, c).....	37
14. Myndighetssamverkan, punkt 12 (kd).....	38
15. Myndighetssammanslagning, punkt 13 (c).....	38
16. Ortnamnsvården, punkt 14 (m, fp, kd, c).....	39
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	40
Propositionen.....	40
Följdmotioner.....	40

Bilaga 2
Regeringens lagförslag..... 43

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Registrering i fastighetsregistrets allmänna del

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
3. lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1952:166) om häradsallmänningar,
5. lag om ändring i lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna. Därmed bifaller riksdagen proposition 2005/06:5.

2. Myndighetsstrukturen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 2 och 2005/06:Bo6 yrkande 2 i denna del.

Reservation 1 (fp)

Reservation 2 (kd)

3. Inskrivningsverksamheten

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo2 och 2005/06:Bo6 yrkande 2 i denna del.

Reservation 3 (fp)

4. Myndighetsutövning och upphandling av förrättningsförberedelser

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 8, 2005/06:Bo4 yrkande 1 och 2005/06:Bo5 yrkande 3.

Reservation 4 (m, fp, kd, c)

5. Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 7 och 2005/06:Bo5 yrkande 4.

Reservation 5 (m, kd)

6. Ett råd som stöd för samordningsfunktionen

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 9, 2005/06:Bo5 yrkande 5 och 2005/06:Bo6 yrkande 3.

Reservation 6 (m, fp)

Reservation 7 (kd)

7. Avgränsning av uppdragsverksamheten

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 4, 2005/06:Bo4 yrkande 2, 2005/06:Bo5 yrkande 2 och 2005/06:Bo6 yrkande 4.

Reservation 8 (m, fp, kd, c)

8. Marknads- och konkurrensråd

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo5 yrkande 6 och 2005/06:Bo6 yrkande 5.

Reservation 9 (m, fp)

9. Lantmäteriverkets konkurrenspolitik

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Bo3 yrkandena 3, 5 och 6 samt 2005/06:Bo5 yrkande 1.

Reservation 10 (m)

Reservation 11 (kd)

10. Fastighetsindelning och informationsförsörjning

Riksdagen avslår motion 2005/06:Bo3 yrkande 1.

Reservation 12 (kd)

11. Redovisningen av intäkter

Riksdagen avslår motion 2005/06:Bo5 yrkande 7.

Reservation 13 (m, c)

12. Myndighetssamverkan

Riksdagen avslår motion 2005/06:Bo3 yrkande 10.

Reservation 14 (kd)

13. Myndighetssammanslagning

Riksdagen avslår motion 2005/06:Bo4 yrkande 3.

Reservation 15 (c)

14. Ortnamnsvården

Riksdagen avslår motion 2005/06:Bo6 yrkande 1.

Reservation 16 (m, fp, kd, c)

Stockholm den 10 november 2005

På bostadsutskottets vägnar

Ragnwi Marcelind

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ragnwi Marcelind (kd), Owe Hellberg (v), Anders Ygeman (s), Lilian Virgin (s), Siw Wittgren-Ahl (s), Mariam Osman Sherifay (s), Carl-Axel Roslund (m), Gunnar Sandberg (s), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c), Leif Jakobsson (s), Ewa Thalén Finné (m), Sten Lundström (v), Matilda Ernkrans (s), Carl-Erik Skårman (m) och Solveig Hellquist (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Riksdagens tidigare beslut om lantmäteriverksamheten

Riksdagen beslutade 1994 om en ny organisation för lantmäteri- och fastighetsdataverksamheten m.m. (prop. 1993/94:214, bet. 1993/94:BoU19, rskr. 1993/94:375). Beslutet innebar att det skulle bildas en ny central myndighet bestående av delar av Statens lantmäteriverk och Centralnämnden för fastighetsdata. Vidare skulle nya länsvisa lantmäterimyndigheter inrättas varvid överlantmätarmyndigheterna samt fastighetsbildnings- och fastighetsregistermyndigheterna skulle avvecklas. Den nya myndighetsorganisationen trädde i kraft den 1 januari 1996. Den nya centralmyndigheten benämns Lantmäteriverket.

Beslutet innebar att lantmäteriorganisationen skall ha både myndighetsuppgifter och bedriva uppdragsverksamhet. Uppdragsverksamhet som kunde skada förtroendet för myndighetsutövningen eller som av andra skäl borde bolagiseras skulle avskiljas från myndigheterna och privatiseras medan övrig uppdragsverksamhet samt produktion av databaser och allmänna kartor m.m. tills vidare skulle behållas inom myndigheterna men hållas ekonomiskt och organisatoriskt åtskilda från övrig verksamhet.

Våren 1995 fattade riksdagen beslut om finansiering m.m. av lantmäteri- och fastighetsdataverksamheten (prop. 1994/95:166, bet. 1994/95:BoU17, rskr. 1994/95:313). Beslutet innebar att användarna av fastighets- och landskapsinformation i ökande utsträckning skulle bidra till finansieringen av kostnaderna för drift och utveckling av informationssystemen. Kostnaderna för fastighetsbildningen skulle liksom tidigare betalas av berörda sakägare och en ny lantmäteritaxa baseras på tidsersättning. Lantmäteriverket har successivt anpassat avgiftssättningen till de av riksdagen uttalade riktlinjerna. Avgifterna vid fastighetsbildning regleras numera i förordningen (1995:1459) om avgifter vid lantmäteriförrättningar.

Riksdagen bemyndigade samtidigt regeringen att genomföra en ombildning av den fastighetsekonomiska uppdragsverksamheten till aktiebolag samt att sälja aktier i bolaget. Verksamheten bolagiserades därefter och bolaget privatiserades i juni 1997. Övrig uppdragsverksamhet har däremot behållits inom Lantmäteriverket.

I december 1995 fattade riksdagen beslut om ansvaret för fastighetsbildningsverksamheten m.m. (prop. 1995/96:78, bet. 1995/96:BoU4, rskr. 1995/96:102). Beslutet innebar att ansvaret för fastighetsbildningen i princip skall vila på staten men att en kommun tillåts svara för verksamheten i kommunen om vissa villkor är uppfyllda. Lantmäteriverksamhet i kommunal regi regleras genom lagen (1995:1393) om kommunal lantmäterimyndighet. Sådan verksamhet bedrivs för närvarande i 38 kommuner.

Riksdagen beslutade den 21 februari 2002 om Riksdagens revisorers förslag angående lantmäteriet (2001/02:RR10, bet. 2001/02:BoU7, rskr. 2001/02:157). Beslutet innebar ett tillkännagivande att regeringen skulle förbättra återrapporteringen till riksdagen om konsekvenserna av omorganisationen och de därpå följande omstruktureringarna av verksamheten. Beslutet innebar vidare tillkännagivanden att en översyn borde komma till stånd vad avser dels åtskillnaden mellan myndighetsutövningen och uppdragsverksamheten, dels utfallet av den nya arbetsprocessen inom fastighetsbildningen och dels omfattningen och inriktningen av tillsynsverksamheten.

Lantmäteriutredningen

Regeringen beslutade den 19 juni 2002 att en särskild utredare (dir. 2002:86) skulle tillkallas med uppgift bl.a. att

- utvärdera den process som lett fram till dagens lantmäteriorganisation,
- tydliggöra det offentliga åtagandet inom lantmäteriområdet och att redovisa en målbild för verksamheten,
- lämna förslag till i vilka organisatoriska former olika delar av den lantmäterianknutna verksamheten lämpligen bör bedrivas och
- lämna förslag till förändring av den nuvarande modellen för finansiering av verksamheten.

Utredningen, som antog namnet Lantmäteriutredningen, har i betänkandet Lantmäteriet – nya vägar för ökad samhällsnytta (SOU 2003:111) redovisat överväganden och förslag avseende den statligt bedrivna lantmäteriverksamheten. Betänkandet har remissbehandlats. Lagförslagen avser ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om vem som skall föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Bemyndigandet föreslås bli infört i fastighetsbildningslagen (1970:988). Bemyndigandet gör det nödvändigt att konsekvensändra lydelseerna av fyra andra lagrum. Konsekvensändringarna innebär endast en anpassning till det nya bemyndigandet och inte en ändring i sak. Någon remissbehandling av konsekvensändringarna har därför inte bedömts nödvändig.

Propositionen m.m.

Den nu framlagda propositionen bygger på en överenskommelse mellan den socialdemokratiska regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna.

I propositionen Från IT-politik för samhället till politik för IT-samhället (prop. 2004/05:175) har regeringen redovisat sina bedömningar avseende Lantmäteriverkets nationella ansvar för produktion, samverkan och utveckling inom området grundläggande geografisk information och fastighetsinformation samt behovet av att se över prissättningen av framför allt den geografiska informationen.

Vid lagrådsgranskningen av de nu framlagda lagförslagen hösten 2004 lämnade Lagrådet förslagen utan erinran.

Lagförslagen

Det förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10) som läggs fram i propositionen avser 6 kap. 20 §. Detta lagrum föreslås också ändrat genom ett förslag i proposition 2004/05:169 Tredimensionell fastighetsindelning – kompletterande lagtekniska frågor. Detta förslag behandlar utskottet i betänkande 2005/06:BoU2. I det lagförslag som finns i betänkandets bilaga 2 redovisas i vänsterspalten i stället för nuvarande lydelse lydelsen enligt proposition 2004/05:169. Bostadsutskottet har i sitt ovan nämnda betänkande tillstyrkt detta lagförslag.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisas en utvärdering av den omstrukturering av lantmäteriverksamheten som ägt rum sedan riksdagens beslut 1994 om en ny organisation för lantmäteri- och fastighetsdataverksamheten. Vidare redovisas mål och bedömningar som avser det statliga lantmäteriet och det offentliga åtagandets omfattning. I propositionen redovisar regeringen också sina bedömningar vad gäller formerna för lantmäteriverksamhetens bedrivande och inskrivningsverksamhetens överföring till den statliga lantmäteriorganisationen. I propositionen föreslås ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att andra myndigheter än lantmäterimyndigheten skall registrera uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Konsekvensändringar föreslås i fyra andra lagar. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2006.

Utskottets överväganden

Inledning

Regeringens proposition innefattar dels förslag till ändringar i fastighetsbildningslagen, dels de bedömningar som regeringen gör avseende lantmäteriverksamheten. Utskottet behandlar i det första avsnittet Registrering i fastighetsregistrets allmänna del de av regeringen framlagda lagförslagen. Några motioner har inte väckts med anledning av dessa förslag. I de därpå följande avsnitten behandlar utskottet regeringens bedömningar avseende lantmäteriverksamheten och de motionsförslag som väckts med anledning av propositionen. De bedömningar som regeringen redovisar för riksdagen behandlas endast i de delar det finns motstående motionsförslag.

Registrering i fastighetsregistrets allmänna del

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988) liksom förslagen till konsekvensändringar i plan- och bygglagen (1987:10), lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., lagen (1952:166) om häradsallmänningar samt lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna.

Propositionen

Riksdagen har tagit ställning för principen om registrering vid källan (prop. 1994/95:166, bet. 1994/95:BoU17, rskr. 1994/95:313). Principen innebär att registrering av information normalt skall ske endast en gång och data nyttiggöras så långt som möjligt i övriga databaser. Lantmäteriverkets grundläggande databaser är centrala för att tillgodose de behov av grundläggande geografisk information och fastighetsinformation som finns i stora delar av samhället. Utvecklingen av informationen är en viktig fråga för många parter. Behovet av samverkan mellan olika aktörer inom området geografisk information och fastighetsinformation ökar i takt med att spridningen och användningen av informationen ökar. Inom ramen för tillgänglig finansiering, användarsamråd och regeringens styrning råder Lantmäteriverket över utvecklingen. Det gäller t.ex. en övergång till objektorienterade databaser som leder till en samordning av information och möjligheter till ett mer flexibelt tillhandahållande. I andra delar är omvärldsberoendet större. Informationens aktualitet och kvalitet är i dag beroende av en rad olika källor som kommun, lantmäteri- och inskrivningsmyndighe-

ter, banker, Skatteverket, Statistiska centralbyrån och Posten AB. Utveckling av redan etablerade rutiner och processer för effektivare uppdateringar, högre kvalitet och aktualitet är en viktig del i den framtida utvecklingen. Det finns även ett starkt behov av en ökad informationssamverkan med andra aktörer än de redan etablerade.

I dag är det endast lantmäterimyndigheten som för in eller tar bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Detta utgör ett hinder mot ajourhållning vid källan av planer och bestämmelser m.m.

Den gällande lagstiftningen omöjliggör således i dag att beslut kan registreras vid den beslutsfattande myndigheten (källan). Det gäller t.ex. länsstyrelsernas och kommunala myndigheters beslut om planer som nämnts tidigare, vilka registreras av lantmäterimyndigheterna. Detta är en svaghet såtillvida att information i fastighetsregistrets allmänna del inte fullt ut i alla delar är aktuell om det blir en fördröjning med införandet av nya eller ändrade uppgifter.

Regeringen föreslår därför en ändring som öppnar för att vissa beslut skall kunna registreras av den beslutande myndigheten och inte endast av lantmäterimyndigheten. Det bör öppnas en möjlighet för regeringen att föreskriva att uppgifter skall föras in eller tas bort av andra myndigheter än lantmäterimyndigheten genom ett tillägg i 19 kap. 6 § fastighetsbildningslagen (1970:988). Ett bemyndigande som berör uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del bör enligt regeringens mening införas i direkt anslutning till huvudbestämmelsen om registerföring i respektive registerdel.

Syftet med lagändringen är inte att åstadkomma någon ändring i fråga om vem som skall bära det ansvar som följer av personuppgiftslagen (1998:204). Lantmäteriverket kommer sålunda att även fortsättningsvis vara personuppgiftsansvarig för hela fastighetsregistret oaktat att andra aktörer för in viss information.

Som konsekvens av förslaget till ändring i fastighetsbildningslagen föreslås formuleringen ändrad i fyra lagrum där lantmäterimyndigheten i dag direkt eller indirekt utpekats som den som ensam för in eller tar bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. De bestämmelser i lagen (1952:166) om häradsallmänningar och lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna som säger att länsstyrelsen ofördröjligen skall sända meddelande till den som för fastighetsregistrets allmänna del så att anteckning kan verkställas i registret, föreslås ändrade till att länsstyrelsen genast skall vidta de åtgärder som behövs för att en anteckning skall bli införd i registret. Detta kompletteras med en upplysning om de bestämmelser som reglerar vem som skall föra in uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Motsvarande ändringar föreslås i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. och i 6 kap. 20 § plan- och bygglagen (1987:10). I sistnämnda lagrum finns en bestämmelse om att överlåtelse av mark, som sker efter att anmälan om anteckning i registret har kommit in till lantmäterimyndigheten, inte inverkar på en viss bedömning. Detta konsekvensänd-

ras och kompletteras med ett tillägg som innebär att, för det fall registrering skall ske vid källan och alltså utan någon anmälan till någon annan myndighet, motsvarande tidpunkt knyts till själva registreringen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker, på de i propositionen angivna grunderna, att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om att andra myndigheter än lantmäterimyndigheten skall föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Förslaget till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988) liksom förslagen till konsekvensändringar i plan- och bygglagen (1987:10), lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., lagen (1952:166) om häradsallmänningar samt lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna bör sålunda bifallas av riksdagen.

Myndighetsstrukturen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om när sammanslagningen till en ny myndighetsstruktur bör ske.

Jämför reservationerna 1 (fp) och 2 (kd).

Propositionen

Enligt den bedömning som regeringen redovisar i propositionen bör Lantmäteriverket och de 21 länsvisa lantmäterimyndigheterna på sikt sammanföras till en myndighet. Regeringen avser att återkomma i frågan i samband med att formerna för en överföring av huvudmannskapet för inskrivningsverksamheten läggs fast. Ansvar för tillsyn med anknytning till fastighetsbildningen bör även fortsättningsvis ligga hos Lantmäteriverket. En plan för tillsynsverksamheten skall finnas.

Det finns enligt propositionen flera skäl till att regeringen inte nu lägger fram ett förslag om en ny myndighetsstruktur. Lantmäteriverket genomförde under 2004 en intern omorganisation som berörde stora delar av verksamheten. Regeringen gör vidare bedömningen att huvudmannskapet för inskrivningsmyndigheterna bör föras över till Lantmäteriverket den 1 september 2007. Enligt regeringens mening bör en förändring av den nuvarande statliga lantmäteriorganisationen anstå till dess att förslag finns om hur inskrivningsverksamheten bör knytas till den statliga lantmäteriverksamheten liksom ett förslag om hur tillsynsfrågan kan lösas inom den nya myndigheten. Av Lantmäteritredningens utvärdering av omstruktureringen framgår att den myndighetsstruktur som skapades 1996 har varit ändamåls-

enlig och att det därför inte finns något omedelbart behov av en organisationsförändring. Någon tidpunkt för när sammanslagningen bör komma till stånd redovisas därför inte.

Motionerna

Det finns enligt motion 2005/06:Bo3 (kd) en bred enighet om att sammanslagningen bör ske, varför den bör komma till stånd så snart som möjligt. I motionens yrkande 2 förordas därför att de olika statliga lantmäterimyndigheterna bör slås samman till en myndighet senast den 1 januari 2008.

Enligt motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 2 i denna del skall inte lantmateriverksamhetens organisation styras av regionala sysselsättningshänsyn. Myndigheten bör därför struktureras utifrån vad som bäst gynnar verksamheten och effektiviteten. Med denna utgångspunkt bör enligt förslaget sammanslagningen genomföras till den 1 september 2007.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan inledningsvis konstatera att det föreligger en betydande enighet om att Lantmäteriverket och de 21 länsvisa lantmäterimyndigheterna bör föras samman till en myndighet. Även motionärerna ger uttryck för denna uppfattning. Det frågan närmast gäller är därför när sammanslagningen bör komma till stånd och vilka principer som bör vägleda den framtida lokaliseringen av den nya myndighetens olika enheter. När det gäller den sistnämnda frågan torde det närmast få betraktas som en självklarhet att myndighetsorganisationen i första hand kommer att vägledas av de effektivitetskrav m.m. som verksamheten ställer på organisationens utformning. Samtidigt kan det naturligtvis finnas förhållanden som vid en samlad bedömning motiverar mindre avsteg från denna princip. Det kan t.ex. gälla i ett övergångsskede. Sammantaget finns det dock enligt utskottets mening inte anledning att genom ett riksdagens uttalande lägga fast de principer som redan nu måste anses utgöra en grund för agerandet vid en framtida sammanslagning. Utskottet vill här erinra om att motsvarande omstruktureringar inom andra statliga myndigheter haft som uttalat mål att skapa effektivitet, rättssäkerhet och god service.

I fråga om när sammanslagningen bör genomföras utgår motionärernas bedömning från att förutsättningar redan nu föreligger för att lägga fast en tidpunkt. Utskottet har för sin del noterat vad som anförs i propositionen om att Lantmäteriverket under 2004 genomfört en intern omorganisation som berörde stora delar av verksamheten, något som naturligtvis måste beaktas när en lämplig tidpunkt skall bestämmas. På samma sätt kan det finnas anledning att avvakta den överföring av huvudmannskapet för inskrivningsmyndigheterna till Lantmäteriverket som aviserats till den 1 september 2007. Enligt utskottets mening bör det sålunda inte nu läggas fast en tidpunkt för sammanslagningen.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet förslagen i motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 2 samt 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 2 i denna del.

Inskrivningsverksamheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslaget om att huvudmannaskapet för inskrivningsverksamheten inte bör förändras.

Jämför reservation 3 (fp).

Propositionen

Regeringen redovisar i propositionen bedömningen att huvudmannaskapet för inskrivningsverksamheten bör föras över till Lantmäteriverket. Nuvarande ansvarsfördelning mellan inskrivningsmyndigheterna och lantmäterimyndigheterna bör ligga fast. Verksamheten bör således även fortsättningsvis bedrivas på de sju orter där verksamheten för närvarande bedrivs. Regeringen avser att tillkalla en utredare som bl.a. skall lämna förslag till de författningsändringar som krävs för att föra över huvudmannaskapet till Lantmäteriverket. Målsättningen är att huvudmannaskapet förs över den 1 september 2007.

Motionerna

Förslaget i motion 2005/06:Bo2 (c) innebär att huvudmannaskapet för inskrivningsverksamheten inte bör förändras. Enligt motionen bör det inte läggas fram något förslag om ändrat huvudmannaskap förrän det har klarlagts hur behovet av juridisk kompetens skall säkras i den nya organisationen.

På samma sätt som när det gäller en ny sammanslagen lantmäterimyndighet förordas i motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 2 i denna del att inte heller inskrivningsverksamhetens organisation skall styras av regionala samsättningshänsyn. Enligt motionen bör huvudmannaskapet föras över till Lantmäteriverket, men myndighetsstrukturen läggs fast utifrån vad som är bäst för verksamheten och effektiviteten.

Utskottets ställningstagande

Även när det gäller frågan om att överföra huvudmannaskapet för inskrivningsmyndigheterna till Lantmäteriverket kan utskottet konstatera att det synes föreligga en bred enighet om att en överföring bör ske. De invändningar som görs i c-motionen avser, som utskottet tolkar dem, närmast hur kompetensen skall säkras vid en sammanslagning. Utskottet delar den grund-

syn som motionen ger uttryck för, att en överföring av huvudmannaskapet inte får leda till kompetensförluster som äventyrar rättssäkerheten eller på annat sätt är till men för dem som använder sig av myndighetens tjänster. Det kan därför finnas anledning att erinra om att regeringen i propositionen redovisar bedömningen att förutsättningar finns för att behovet av juridisk kompetens skall kunna klaras också sedan inskrivningsmyndigheterna förts över. Eftersom reformen kräver omfattande författningsändringar avser regeringen, som framgår ovan, att tillkalla en särskild utredare som skall överväga och lämna förslag på de författningsändringar som krävs. Utredaren skall också överväga hur behovet av juridisk kompetens närmare bör tillgodoses. Utskottet förutsätter mot den nu beskrivna bakgrunden att frågan om hur kompetensen i inskrivningsärenden skall kunna säkras blir föremål för de noggranna överväganden som kommer att erfordras.

När det gäller vilka principer som bör vägleda överföringen av huvudmannaskapet för inskrivningsmyndigheterna till Lantmäteriverket vill utskottet ånyo erinra om att det närmast får betraktas som en självklarhet att myndighetsorganisationen i första hand kommer att vägledas av de effektivitetskrav m.m. som verksamheten ställer på organisationens utformning. Av regeringens redovisning framgår också att avsikten är att inskrivningsverksamheten skall främjas av att huvudmannaskapet överförs. Avsikten är sålunda bl.a. att inskrivningsverksamheten och anknutna delar av fastighetsregistret skall kunna samordnas och koordineras på ett mer effektivt sätt samtidigt som förutsättningarna för en välutvecklad styrning, ledning och samordning stärks. Enligt utskottets mening kan ett uttalande i enlighet med förslaget i fp-motionen därför inte anses erforderligt.

Utskottet avstyrker med det nu anförda förslagen i motionerna 2005/06:Bo2 (c) och 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 2 i denna del.

Myndighetsutövning och upphandling av förrättningsförberedelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om att möjligheterna till extern medverkan vid lantmäteriförrättningar bör utökas.

Jämför reservation 4 (m, fp, kd, c).

Propositionen

Enligt regeringens bedömning bör inte möjligheterna till extern medverkan vid lantmäteriförrättningar utökas utöver vad som är möjligt enligt gällande reglering.

Motionerna

Enligt motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 8 bör det införas en möjlighet till upphandling av förrättningsförberedelser. Tillgången till digitala databaser gör det möjligt också för andra aktörer att utföra arbetet med förrättningsförberedelser. Förutsättningar för en utökad extern medverkan föreligger enligt motionen därför.

I motion 2005/06:Bo4 (c) yrkande 1 hävdas att delar av fastighetsbildningen bör kunna upphandlas och utföras av såväl privata aktörer som kommuner och Lantmäteriverket.

Det finns enligt motion 2005/06:Bo5 (m) effektivitetsvinster att hämta genom att låta föreberedande och genomförande moment vid lantmåteriförrättningar upphandlas i konkurrens. I motionens yrkande 3 förordas därför att möjligheterna till extern medverkan vid lantmåteriförrättningar bör utökas.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redovisningen i propositionen finns det redan i dag möjlighet för lantmåterimyndigheterna att uppdra åt annan statlig myndighet eller kommun att utföra vissa förrättningsåtgärder. Dessutom förekommer även annan extern medverkan genom förordnanden av sakkunniga, sysselmän och sakägare i form av hantlangning. Till detta kommer att lantmåterimyndigheterna under senare år har genomfört en omfattande effektivisering av förrättningsverksamheten för att uppnå uppsatta mål om kortare handläggningstider och lägre kostnader. Antalet aktörer i ett fastighetsbildningsärende har minskat, IT-stödet för handläggningen har utvecklats och arbetsprocessen rationaliserats även i andra avseenden. Regeringen ger också i propositionen uttryck för att lantmåteriförrättningen i dag är rättssäker, effektiv, rationell och ger positiva samhällsekonomiska effekter i samhällsbyggnadsprocessen.

Utskottet kan ansluta sig till denna bedömning. Däremot delar inte utskottet motionärernas uppfattning om att möjligheterna till extern medverkan vid lantmåteriförrättningar bör utökas utöver vad som i dag är möjligt. Enligt utskottets mening har det skett en positiv utveckling i verksamheten. Arbetet med kvalitetssäkring bör därför fortsätta. Motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 8, 2005/06:Bo4 (c) yrkande 1 samt 2005/06:Bo5 (m) yrkande 3 avstyrks sålunda.

Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om begränsningar i uppdragsverksamheten i anslutning till fastighetsbildning.

Jämför reservation 5 (m, kd).

Propositionen

I propositionen redovisar regeringen som sin bedömning att lantmäterimyndigheterna med hänsyn till närhets-, service- och effektivitetsaspekter bör få bedriva viss uppdragsverksamhet som har direkt anknytning till en fastighetsbildningsåtgärd. En lantmäterimyndighet bör även få utföra vissa andra uppdrag i de delar av landet där förutsättningar för marknadslösningar inte finns samt vissa uppdrag åt andra statliga myndigheter.

De preciseringar som regeringen och Lantmäteriverket gjorde i anslutning till verksamhetens omstrukturering 1996 bör enligt regeringen utgöra grunden för en tydligare avgränsning av uppdragsverksamhetens innehåll.

Motionerna

Uppdragsverksamhet i direkt anslutning till fastighetsbildning bör enligt motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 7 begränsas kraftigt och detaljregleras i lantmäteriinstruktionen. Framväxten av ny teknik m.m. gör enligt motionen att hela landet kan förses med de tjänster som lantmäteriet i dag utför.

Omsorgen om att det skall finnas tillgång till lantmäteritjänster också i glesbygd motiverar enligt motion 2005/06:Bo5 (m) inte att avsteg görs från principen om att sådana tjänster bör tillhandahållas av privata företag. I motionens yrkande 4 förordas därför att lantmäterimyndigheterna inte bör få bedriva viss uppdragsverksamhet med direkt anknytning till en fastighetsbildningsåtgärd.

Utskottets ställningstagande

De länsvisa lantmäterimyndigheterna får i dag utföra uppdragsverksamhet med en naturlig koppling till fastighetsbildningen. Av instruktionen för det statliga lantmäteriet framgår sålunda att lantmäterimyndigheterna i länen mot avgift får bedriva myndighetsservice som har ett naturligt samband med myndighetsutövningen. En precisering av vilka uppdrag som lantmäterimyndigheterna får utföra som lokal myndighetsservice görs sedan i Lantmäteriverkets föreskrifter. Enligt regeringen finns det ur regionalpolitisk synvinkel starka motiv för att bedriva lokal myndighetsservice. Det gäller bl.a. i de delar av landet där det inte finns någon alternativ utförare av uppdrag som kräver lantmäterikompetens.

Även enligt utskottets mening talar flera skäl för att lantmäteriet bör få bedriva viss uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning. Samtidigt måste verksamheten omgärdas av klara regler när det gäller uppdragens art m.m. Som framhålls i propositionen skall självfallet inte lantmäterimyndigheterna bedriva sådan verksamhet som kan påverka förtroendet för myndighetsutövningen. Lika självklart är det att den uppdragsverksamhet som myndigheten bedriver skall ske på ett konkurrensneutralt sätt. Lantmäterikutredningen har också konstaterat att det inte finns belägg för att problem med rättssäkerhet och opartiskhet har uppkommit efter omorganisationen 1995/96. Verksamheten har enligt utredningen inte heller väckt misstro hos sakägarna.

Regeringen uttrycker dessutom i propositionen att den avser att förtydliga och avgränsa uppdragsverksamheten i anslutning till fastighetsbildning genom föreskrifter i instruktionen för det statliga lantmäteriet. För att upprätthålla förtroendet för den konkurrensutsatta verksamheten är det enligt regeringen vidare viktigt att lantmäterimyndigheternas uppdragsverksamhet hålls strikt åtskild från sådan uppdragsverksamhet som bedrivs i Lantmäteriverkets uppdragsdivision, Metria.

Med hänvisning till det nu anförda är inte utskottet berett att förorda att uppdragsverksamheten i anslutning till fastighetsbildning begränsas på det sätt som föreslås i motionerna. Som framgår av redovisningen ovan finns det i dag inte några belägg för att det i verksamheten skulle finnas problem med rättssäkerhet eller opartiskhet. Till detta kommer att regeringen aviserar att ytterligare förtydliganden och avgränsningar av verksamhetens omfattning kommer att göras. I den mån förslagen i motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 7 och 2005/06:Bo5 (m) yrkande 4 härigenom inte kan anses tillgodosedda avstyrks de av utskottet.

Ett råd som stöd för samordningsfunktionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om att något råd som stöd för samordningsfunktionen inte skall inrättas liksom motionsförslaget om att rådet bör ligga direkt under regeringen.

Jämför reservationerna 6 (m, fp) och 7 (kd).

Propositionen

Enligt regeringens bedömning bör ett rådgivande organ inrättas vid Lantmäteriverket för att bereda frågor som rör Lantmäteriverkets samordningsroll. Rådet bör ansvara för att en nationell strategisk plan för den samlade informationsförsörjningen inom geodataområdet tas fram.

Motionerna

Regeringens styrning av lantmäteriet behöver enligt motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 9 förstärkas. Som en del i detta bör Geodatarådet läggas direkt under regeringen, åtminstone under de tre första verksamhetsåren. Det faktum att lantmäteriet föreslås få bedriva uppdragsverksamhet även fortsättningsvis talar, tillsammans med INSPIRE-direktivet, för att samordningen, åtminstone initialt, bör ligga direkt under regeringen.

Enligt motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 5 torde inte inrättandet av ett geodataråd fordra riksdagsbeslut. Frågan om att inrätta ett råd får i stället anses ingå i den styrning av de statliga verken som sker genom regleringsbrev.

Något geodataråd skall enligt motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 3 inte inrättas vid Lantmäteriverket. Eftersom rådets uppgifter ryms inom verkets ordinarie verksamhet finns det inte anledning att inrätta ett särskilt råd.

Utskottets ställningstagande

Inte minst under senare år har behovet av samordning och samverkan mellan aktörerna inom området geografisk information och fastighetsinformation lyfts fram. Ett av de senaste exemplen återfinns i propositionen Från IT-politik för samhället till politik för IT-samhället (prop. 2004/05:175) där regeringen översiktligt redovisat sin bedömning att Lantmäteriverket bör ges ett nationellt samordningsansvar för produktion, samverkan och utveckling inom området grundläggande geografisk information och fastighetsinformation. Det finns inte heller några tecken på att samordningsbehovet kommer att minska. Trenden är i stället den motsatta. Behovet av samordning och samverkan mellan aktörer inom området geografisk information och fastighetsinformation kan förväntas öka i takt med att spridningen och användningen av informationen ökar. Det gäller på såväl nationell som internationell nivå. Ett exempel på det senare är att Europeiska kommissionen har föreslagit ett direktiv om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i gemenskapen (INSPIRE), KOM (2004) 516, med syftet att bl.a. stödja EU:s miljöarbete. Förslaget innefattar bl.a. krav på att en offentlig instans i varje medlemsland utses som ansvarig för kontakter med kommissionen i samband med direktivets genomförande m.m. Europaparlamentets och rådets direktiv om vidareutnyttjande och kommersialisering av handlingar från den offentliga sektorn (2003/98/EG) ställer också krav på samverkan och samsyn på olika nivåer för att möjliggöra en effektiv användning.

Den nu i korthet skisserade utvecklingen belyser enligt utskottets mening det behov som finns och som kommer att finnas av att på olika nivåer samordna informationsförsörjningen inom geodataområdet. Här har naturligtvis Lantmäteriverket en nyckelroll. Det innebär att verket måste ges så goda förutsättningar som möjligt att svara upp mot sitt ansvar. Här kan enligt utskottets mening ett rådgivande organ som är knutet till Lant-

mäteriverket fylla en viktig funktion. Utskottet delar sålunda uppfattningen i kd-motionen om att ett råd med ansvar för samordningsfrågor bör inrättas. Mot bakgrund bl.a. av den nyckelroll som Lantmäteriverket har delar däremot inte utskottet uppfattningen att rådet bör inrättas direkt under regeringen. Utskottet kan i sak även ställa sig bakom den uppfattning som förs fram i m-motionen om att inrättandet av ett råd inte torde fordra ett riksdagsbeslut. Något sådant förslag föreläggs inte heller riksdagen. Däremot är det enligt utskottets mening riktigt att regeringen redovisar sin bedömning i frågan på det sätt som nu skett. Utskottets ställningstagande i dessa delar innebär slutligen att förslaget i fp-motionen om att något råd inte bör inrättas avstyrks.

Med det nu anförda avstyrker utskottet förslagen i motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 9, 2005/06:Bo5 (m) yrkande 5 samt 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 3.

Avgränsning av uppdragsverksamheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om att uppdragsverksamheten bör avvecklas.

Jämför reservation 8 (m, fp, kd, c).

Propositionen

Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet (Metria) är enligt regeringens bedömning ett betydelsefullt instrument för att sprida användningen av geografisk information och fastighetsinformation. Uppdragsverksamheten säkerställer tillgången till lantmäterianknutna tjänster av hög kvalitet i hela landet. Uppdragsverksamhetens inriktning och innehåll bör förtydligas och avgränsas genom en fördjupad styrning från regeringen. För Lantmäteriverket bör det i detta fall vara fråga om verksamhet som har anknytning till den grundläggande läges- och fastighetsanknutna informationen. Ytterligare kriterier bör enligt regeringen vara att verksamheten inte lämpligare bedrivs i annan form och att den bedrivs under strikt konkurrensneutrala former samt att den är ekonomiskt och organisatoriskt väl avskild från övrig verksamhet. För verksamhet där andra aktörer finns är det naturligt att Lantmäteriverket på sikt begränsar sin verksamhet. Det är angeläget att marknads- och konkurrensrådet ägnar ovan nämnda områden särskild uppmärksamhet. Lantmäteriverket bör redan nu upphöra med att utveckla programvaror för marknads behov. Urvalet av vilka som blir återförsäljare bör göras i öppen konkurrens, och man bör sträva efter att det för varje produkt blir mer än en återförsäljare.

Någon bolagisering av hela eller delar av produktions- och uppdragsverksamheten bör enligt regeringen därför inte genomföras.

Motionerna

Enligt motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 4 bör Metria avvecklas genom försäljning. Förslaget lämnas mot bakgrund av att privata företag med hög kompetens och intressant prisbild växer fram i såväl Europa som Asien. Datafångst, lagring och tillhandahållande av data m.m. kan i princip ske från vilken plats som helst. Metria kan enligt motionen därför avvecklas genom försäljning.

I motion 2005/06:Bo4 (c) yrkande 2 föreslås att verksamheten inom ramen för uppdragsdivisionens Metria bör privatiseras. Som uppdragsverksamheten i dag bedrivs ger den en samverkan med myndighetsuppgifterna som gynnar Metria gentemot andra aktörer. För att Metria skall verka på marknaden under samma villkor som övriga aktörer bör verksamheten därför privatiseras.

Även i motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 2 föreslås att Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet bör avyttras. Dagens uppdragsverksamhet leder enligt motionen såväl till en snedvridning av konkurrensen som till andra marknadsstörningar. Verksamheten måste därför helt skiljas från myndighetsrollen och övergå i nytt, privat huvudmannskap.

Enligt motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 4 kan privata företag tillhandahålla de tjänster som Metria i dag tillhandhåller. Uppdragsverksamheten inom Metria bör därför avvecklas.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas i propositionen innebar riksdagens beslut i samband med omstruktureringen 1996 att lantmäteriorganisationens uppgifter skall bestå av såväl myndighets- som uppdragsverksamhet. Samtidigt uttalades att sådan uppdragsverksamhet som kan skada förtroendet för myndighetsutövningen eller av andra skäl bör bolagiseras skulle avskiljas från organisationen och bolagiseras. Så har också skett med den fastighetsekonomiska uppdragsverksamheten som har avskilts och bolagiserats (Svefa AB). Bolaget har sedermera privatiserats. Någon ytterligare bolagisering har inte kommit till stånd.

När det gäller den kvarvarande delen av Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet är den i huvudsak begränsad till att omfatta sådana tjänster som har en nära anknytning till kärnverksamheterna. Den är inriktad mot produkter och tjänster som bidrar till att öka samhällsnyttan av den gemensamma infrastruktur som statens och kommunernas investeringar i grundläggande information utgör. Som anförs i propositionen är verksamheten en viktig förutsättning för det statliga lantmäteriets långsiktiga utveckling och bidrar till en effektiv och rättssäker fastighetsmarknad. Samtidigt finns det tecken på att det inte alltid finns andra aktörer som kan ta över all den verksamhet som Lantmäteriverket i dag bedriver. Som framhålls i propositionen är risken att det inte finns någon aktör som är villig eller

har kompetens att hantera vissa tjänster, som i hög grad har karaktären av infrastruktur. Effekten kan bli att tjänsten försvinner från marknaden, även om efterfrågan finns.

Enligt utskottets mening talar de nu redovisade skälen för att det inte bör ske någon bolagisering av hela eller delar av produktions- och uppdragsverksamheten. En förutsättning för utskottets ställningstagande är att uppdragsverksamhetens inriktning och innehåll förtydligas och avgränsas genom en fördjupad styrning från regeringen i enlighet med vad som aviserats i propositionen.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 4, 2005/06:Bo4 (c) yrkande 2, 2005/06:Bo5 (m) yrkande 2 samt 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 4.

Marknads- och konkurrensråd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om att något marknads- och konkurrensråd inte bör inrättas.

Jämför reservation 9 (m, fp).

Propositionen

Enligt regeringens bedömning bör ett marknads- och konkurrensråd inrättas vid Lantmäteriverket och fungera som ett forum för dialog mellan verket och den privata sektorn. Lantmäteriverket bör utarbeta en samlad marknads- och konkurrenspolicy som tydliggör verkets roll och uppgifter inom uppdragsområdet.

Motionerna

Eftersom myndighetsrollen bör renodlas finns det enligt motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 6 inte något behov av ett marknads- och konkurrensråd. Något sådant råd bör därför inte inrättas.

Även förslaget i motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 5 innebär att det inte bör inrättas något marknads- och konkurrensråd. Enligt motionen bör dialogen mellan verket och den privata sektorn rymmas inom den ordinarie verksamheten, och konkurrensfrågorna på vanligt sätt hanteras av Konkurrensverket.

Utskottets ställningstagande

Avsikten med att inrätta ett marknads- och konkurrensråd är att öka förståelsen för de villkor som styr verkets respektive företagets verksamhet och att förbättra relationen mellan Lantmäteriverket och de privata företagen.

Det är en strävan som utskottet naturligtvis kan ställa sig bakom. Som framhålls i propositionen kan en väg att uppnå detta vara att få till stånd en utvecklad dialog mellan aktörerna och genom att insynen i Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet ökar. Även enligt utskottets mening ligger det ett betydande värde i att ett forum för informations- och åsiktsutbyte mellan verket och övriga aktörer tillskapas. Inte minst gäller det i en situation där en statlig myndighet verkar i konkurrens med andra aktörer. Som redovisas i propositionen ger rådet Lantmäteriverket möjlighet att informera om sitt arbete för att utveckla konkurrensneutraliteten m.m. samtidigt som de privata företagen får möjlighet att framföra sin syn på vilka krav som bör ställas på Lantmäteriverket ur ett konkurrensperspektiv och på hur verket kan utveckla sin marknadsfrämjande roll.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det nu anförda förslagen i motionerna 2005/06:Bo5 (m) yrkande 6 och 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 5 om att något råd inte bör inrättas.

Lantmäteriverkets konkurrenspolitik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om hur Lantmäteriverkets konkurrenspolitik bör utformas.

Jämför reservationerna 10 (m) och 11 (kd).

Propositionen

För att öka insynen i Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet och tydliggöra dess roll inom uppdragsområdet gör regeringen bedömningen att en offentlig marknads- och konkurrenspolicy bör utarbetas. Regeringen avser att ge Lantmäteriverket i uppdrag att utarbeta en sådan policy. I detta arbete bör marknads- och konkurrensrådet medverka.

Motionerna

I motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 3 ställs krav på att regeringen, utifrån de fastställda förvaltningspolitiska riktlinjerna, skall redovisa de särskilda skäl som enligt regeringen motiverar att lantmäteriet skall bedriva konkurrensutsatt verksamhet. Enligt motionen bör uppdragsverksamheten i princip avvecklas. Som en följd av detta bör uppdragsverksamheten upphöra i de fall det inte finns tydliga och mycket starka skäl för att den skall fortgå. Enligt motionens yrkande 5 bör den uppdragsverksamhet som bedrivs gentemot bank- och kreditväsendet ses över. Verksamheten bör enligt förslaget belysas mot bakgrund av den internationalisering som sker inom området. Slutligen förordas i yrkande 6 att regeringen skall återkomma med noggranna beräkningar inför framtida beslut angående konkurrensutsättning.

Enligt motionen är det viktigt att det fortsatta arbetet med databasuppbyggnad och ajourhållning upphandlas i betydande omfattning – detta för att genom konkurrensutsättning vässa arbetsformer m.m.

I motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 1 framhålls behovet av att öka konkurrensen på lantmåteriområdet. Förslaget lämnas bl.a. mot bakgrund av att det i många länder finns möjlighet också för privata aktörer att medverka i fastighetsbildning m.m.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående uttalat sig för att Lantmäteriverket bör kunna få bedriva viss uppdragsverksamhet i konkurrens med andra aktörer. Samtidigt får naturligtvis inte den konkurrensutsatta verksamheten bedrivas så att den snedvrider konkurrensen eller på annat sätt ger oönskade marknadseffekter. Det finns mot den bakgrunden anledning att erinra om de insatser av olika slag som nu aviseras i syfte att ge den konkurrensutsatta verksamheten en sådan inriktning och omfattning att negativa effekter inte uppkommer. Utskottet vill bl.a. peka på att regeringen avser att förtydliga och avgränsa uppdragsverksamheten i anslutning till fastighetsbildning genom föreskrifter i instruktionen för det statliga lantmäteriet. När det gäller den uppdragsverksamhet som bedrivs i Lantmäteriverkets uppdragsdivision, Metria, är avsikten att verksamhetens inriktning och innehåll skall förtydligas och avgränsas genom en fördjupad styrning från regeringen. Det förutsätter att verksamheten inte lämpligare bedrivs i annan form och att den bedrivs under strikt konkurrensneutrala former samt att den är ekonomiskt och organisatoriskt väl avskild från Lantmäteriverkets övriga verksamhet. Inrättandet av ett marknads- och konkurrensråd och utarbetandet av en konkurrenspolicy ingår också bland de åtgärder som aviserats i syfte att avgränsa uppdragsverksamheten.

Även om det naturligtvis alltid kan hävdas att vidtagna åtgärder inte är tillräckliga eller att de inte har rätt inriktning eller omfattning är utskottet inte nu berett att förorda ytterligare åtgärder i syfte att avgränsa den konkurrensutsatta verksamheten. I den mån det visar sig att de nu aviserade åtgärderna i något avseende visar sig otillräckliga får det förutsättas att kompletterande åtgärder vidtas utan att riksdagen gör något särskilt uttalande om detta. Förslagen i motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkandena 3, 5 och 6 samt 2005/06:Bo5 (m) yrkande 1 avstyrks med hänvisning härtill.

Inriktningen av verksamheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsförslagen om

- fastighetsindelning och informationsförsörjning, jämför reservation 12 (kd),
- redovisningen av intäkter, jämför reservation 13 (m, c),
- myndighetssamverkan, jämför reservation 14 (kd),
- myndighetssammanslagning, jämför reservation 15 (c) samt
- ortnamnsvården, jämför reservation 16 (m, fp, kd, c).

Fastighetsindelning och informationsförsörjning

Motionen

I motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 1 ställs krav på att åtgärder skall vidtas för att få till stånd rationalisering och effektivisering av verksamhetsgrenen fastighetsindelning och informationsförsörjning. Enligt motionen är det möjligt att genom ytterligare digitalisering, standardisering m.m. korta handläggningstiderna och minska kostnaderna i verksamheten.

Utskottets ställningstagande

Lantmäteriverkets, liksom andra statliga myndigheters, verksamhet skall naturligtvis bedrivas så rationellt och kostnadseffektivt som möjligt. Som utskottet ser det ingår det som en självklar del i det statliga uppdraget. En slutsats av detta är att det i första hand är den enskilda myndigheten som har att ta ställning till hur olika delar av verksamheten skall svara mot dessa krav. Här har också regeringen ett särskilt ansvar när det gäller styrningen av verksamheten genom regleringsbrev m.m. Det hindrar inte att det kan finnas anledning också för riksdagen att från tid till annan pröva inriktningen av olika verksamheter utifrån mera allmänna utgångspunkter. Utskottet är dock inte berett att på de i motionen angivna grunderna nu uttala sig för hur en specifik del av lantmäteriverksamheten skall bedrivas. Motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 1 avstyrks sålunda.

Redovisningen av intäkter

Motionen

I motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 7 konstateras att en betydande del av lantmäteriverksamheten finansieras på annat sätt än genom anslag, och då i första hand tvingande avgifter. Enligt motionen bör statlig verksamhet som finansieras via tvingande avgifter redovisas som intäkter i statsbudgeten. På motsvarande sätt skall hela kostnaden för verksamheten redovisas som en utgift.

Utskottets ställningstagande

Redovisningen av intäkter och utgifter i lantmåteriverksamheten sker enligt de allmänna regler som gäller för statliga myndigheter i övrigt. Utskottet är för sin del inte berett att förorda att dessa principer överges. Motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 7 avstyrks med hänvisning härtill.

Myndighetssamverkan

Motionen

De beröringspunkter som finns motiverar enligt motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 10 en ökad samverkan mellan Lantmåteriverket och Sjöfartsverket när det gäller geografisk information.

Utskottets ställningstagande

Det ligger naturligtvis ett värde i att myndigheter som har liknande eller angränsande uppgifter samverkar på olika sätt för att effektivisera och förbättra sina respektive verksamheter. Ansvar för att en sådan samverkan kommer till stånd åvilar i första hand de berörda myndigheterna och regeringen. Normalt sett fordras därför inte riksdagens medverkan. I den mån det finns förutsättningar för ett utökat samarbete mellan Lantmåteriverket och Sjöfartsverket när det gäller geografisk information får det förutsättas att en samverkan kommer till stånd utan ett särskilt uttalande av riksdagen. Något tillkännagivande i enlighet med förslaget i motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 10 kan sålunda inte anses erforderligt. Motionen avstyrks.

Myndighetssammanslagning

Motionen

Enligt motion 2005/06:Bo4 (c) yrkande 3 bör möjligheterna att slå samman myndigheter med tangerande områden, som Lantmåteriverket och Boverket, ses över. En smalare och effektivare organisation av statens myndigheter bör enligt motionen eftersträvas. Genom den föreslagna sammanslagningen kan administrationen minskas och synergieffekter erhållas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar uppfattningen att en så effektiv och rationell myndighetsorganisation som möjligt bör eftersträvas. Det kan bl.a. innebära att myndigheter med sammanfallande eller angränsande uppgifter samverkar inom specifika områden eller rent av slås samman. Utskottet vill här erinra om sammanslagningen av dåvarande Planverket och Bostadsstyrelsen till det som i dag är Boverket. Utskottet är dock inte berett att på de i motionen angivna grunderna förorda att ytterligare sammanslagningar kommer till stånd. Motion 2005/06:Bo4 (c) yrkande 3 avstyrks.

Ortnamnsvården

Motionen

I motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 1 föreslås att Lantmäteriverkets uppgifter när det gäller att verka för ett ändamålsenligt ortnamnsskick bör utvärderas. Enligt motionen ger verkets ställningstaganden i ortnamnsfrågor upphov till kritik hos dem som berörs, varför frågan bör ses över.

Utskottets ställningstagande

Lantmäteriverket har som nationell ortnamnsmyndighet ansvaret för samordningen inom det statliga ortnamnsområdet. Denna samordning konkretiseras i första hand genom arbetet i Ortnamnsrådet. Rådet har inga beslutsbefogenheter i formell mening, men en fri, rådgivande och kontaktskapande funktion. I den rollen söker Ortnamnsrådet vägleda myndigheter och andra namngivare i deras beslutsfattande genom att framföra synpunkter och avge utlåtanden i ärenden av principiell vikt.

Kraven på god ortnamnsred kommer till uttryck i 1 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. Bestämmelserna innebär bl.a. att hävdvunna ortnamn inte skall ändras utan starka skäl, att ortnamn skall stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet och att påverkan på hävdvunna namn skall beaktas vid nybildning av ortnamn. Av bestämmelsen framgår att namn som godkänts för offentlig kartproduktion skall användas i sin godkända form, dvs. det namn och den stavning som finns på de allmänna kartorna eller i Lantmäteriverkets ortnamnsdatabas.

Utskottet kan dela den uppfattning som torde ligga till grund för förslaget i motionen, att ortnamnsfrågorna skall behandlas på ett sätt som gör att god ortnamnsred iakttas. I detta ligger också att hävdvunna namn skall värnas. Samtidigt kan dessa frågor ibland vara svåra att hantera på ett för alla idealiskt sätt. Det förekommer sålunda att namnbruket varierar också i en och samma trakt. Utskottet vill för sin del inte utesluta att det kan finnas anledning att från tid till annan se över hur ortnamnsfrågorna handläggs ur olika aspekter. Vad som i motionen anförts har dock inte givit utskottet anledning att nu förorda en sådan översyn, varför motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 1 avstyrks.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Myndighetsstrukturen, punkt 2 (fp)

av Lars Tysklind (fp) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo6 yrkande 2 i denna del och avslår motion 2005/06:Bo3 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi delar regeringens bedömning att Lantmäteriverket och de 21 länsvisa lantmäterimyndigheterna bör sammanföras till en myndighet, liksom att huvudmannaskapet för inskrivningsverksamheten förs över till verket. Där- emot ställer vi oss tveksamma till de principer som regeringen uppenbarli- gen tänker låta vägleda den nya myndighetsstruktur som nu skall bildas. I synnerhet är det olämpligt att, som regeringen avser att göra, låta regio- nala sysselsättningshänsyn ligga till grund för myndighetsstrukturen. Myndighetenas verksamhet skall naturligtvis struktureras utifrån myndighetens uppgifter och behov. I första hand är det således kraven på en rationell och kostnadseffektiv verksamhet som skall vara styrande. Myndigheten bör sålunda struktureras utifrån vad som bäst gynnar verksamheten och effektiviteten.

Det är naturligtvis viktigt att vi så snart som möjligt kan ta till vara de positiva effekter som vi menar bör komma ut av den nya myndighetsstruk- turen. Sammanslagningen av lantmäteriet till en myndighet får därför inte dra ut på tiden, utan den bör genomföras till den 1 september 2007, dvs. samtidigt med att huvudmannaskapet för inskrivningsmyndigheterna över- går till Lantmäteriverket.

Vad vi nu med anslutning till förslaget i motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 2 i denna del anfört bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen.

2. Myndighetsstrukturen, punkt 2 (kd)

av Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo3 yrkande 2 och avslår motion 2005/06:Bo6 yrkande 2 i denna del.

Ställningstagande

Det finns goda skäl för att sammanföra Lantmäteriverket och de länsvisa lantmäterimyndigheterna till en myndighet, liksom att föra över huvudmannaskapet för inskrivningsverksamheten till verket. Visserligen finns det kommuner som har uttryckt oro för att en sammanslagning skulle leda till färre lokala kontor och försämrad service, men jag utgår ifrån att den framtida kontorstättheten inte sammanhänger med hur många myndigheter lantmäteriet är indelat i, utan utifrån det faktiska behovet av tjänsterna. Det är enligt min mening minst sagt olyckligt att det inte redan nu läggs fast en tidpunkt för när sammanslagningen skall genomföras. I propositionen ges sålunda inget besked på denna punkt. Den enda slutsats man kan dra av detta är att regeringen helt enkelt inte vågar sätta ned foten, trots att det numera är mycket vanligt att slå samman statliga myndigheter som varit indelade länsvis. Riksdagen bör därför kräva att det så snart som möjligt fastställs dels att en sammanslagning av myndigheterna skall göras, dels när den skall göras. Det är min och Kristdemokraternas uppfattning att sammanslagningen, i enlighet med förslaget i kd-motionen, bör ske senast den 1 januari 2008.

Vad jag nu med anslutning till förslaget i motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 2 anfört bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen.

3. Inskrivningsverksamheten, punkt 3 (fp)

av Lars Tysklind (fp) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo6 yrkande 2 i denna del och avslår motion 2005/06:Bo2.

Ställningstagande

Vi delar bedömningen att huvudmannaskapet för inskrivningsverksamheten bör föras över till Lantmäteriverket, liksom bedömningen att Lantmäteriverket och de länsvisa lantmäterimyndigheterna bör sammanföras till en myndighet. Vi finner det dock olyckligt att, som regeringen gör, redan nu slå fast att inskrivningsverksamheten skall bedrivas på just sju orter. Det kan naturligtvis finnas skäl att behålla verksamheten på de orter där den redan i dag finns, men detta är en bedömning som måste göras utifrån de nya förutsättningar som en sammanslagning ger. Enligt vår mening är det minst sagt olämpligt att, som regeringen gör, låta regionala sysselsättningshänsyn ligga till grund för myndighetsstrukturen. Myndigheten bör i stället struktureras utifrån vad som bäst gynnar verksamheten och effektiviteten. I arbetet med omstruktureringen av inskrivningsverksamheten bör man dessutom ha i åtanke att den nya möjligheten till tredimensionell fastighetsbildning troligtvis kommer att leda till ökad arbetsbelastning för inskrivningsmyndigheten framöver. Det gäller i synnerhet ifall vårt förslag om att ta bort dagens begränsningar och tillåta ägarlägenheter genomförs.

Vad vi nu med anslutning till förslaget i motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 2 i denna del anfört bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen.

4. Myndighetsutövning och upphandling av förrättningsförberedelser, punkt 4 (m, fp, kd, c)

av Ragnwi Marcelind (kd), Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c), Ewa Thalén Finné (m), Carl-Erik Skårman (m) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 8, 2005/06:Bo4 yrkande 1 och 2005/06:Bo5 yrkande 3.

Ställningstagande

Det är vår principiella uppfattning att staten endast bör bedriva sådan verksamhet som är att betrakta som ren myndighetsutövning. Med den utgångspunkten anser vi att fastighetsbildning och fastighetsregistrering även fortsättningsvis bör utgöra ett offentligt åtagande i de delar som rör ren myndighetsutövning och registerföring. Samtidigt menar vi att det finns betydande delar i verksamheten som kan utföras av andra kompetenta och kvalificerade utförare inom den privata sektorn. Inte minst har den internationella utvecklingen och den tekniska utvecklingen skapat förutsättningar för att betydande delar av arbetet kring fastighetsbildningen kan bedrivas

av andra än lantmäteriet. Ett bevis för detta är att i de flesta länder i Europa finns ett betydligt mindre offentligt åtagande på området än i Sverige.

Ett bra exempel på ett område där extern medverkan nu är möjlig på ett helt annat sätt än tidigare är förrättningsförberedelser. Omfattande offentliga investeringar har nu gjorts i databaser. Det innebär att många aktörer genom tillgång till dessa databaser skulle kunna utföra arbetet med förrättningsförberedelser. Det har inte tidigare varit möjligt eftersom arbetet då krävde tillgång till papperskartor m.m. i lantmäterikontorets arkiv. Detta hinder är nu undanröjt.

De senaste årens utveckling visar att den offentligt bedrivna lantmäteriverksamheten haft stora svårigheter att nå de effektiviseringsnivåer som är rimliga mot bakgrund av de mycket omfattande offentliga investeringarna i databaser och IT-stöd. Enda sättet att motverka denna utveckling är att låta också privata utförare konkurrera om de moment i förrättningarna som inte är ren myndighetsutövning. Vi delar således inte regeringens uppfattning att möjligheterna till extern medverkan vid lantmäteriförrättningar inte bör utökas. De möjligheter som i dag finns att upphandla externa tjänster är helt otillräckliga. Vi menar att det måste bli möjligt för lantmäterimyndigheten att vid beredning av ärenden upphandla vissa förrättningsmoment. Det finns enligt vår mening stora effektivitetsvinster att hämta genom ett sådant förfarande.

5. Uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning, punkt 5 (m, kd)

av Ragnwi Marcelind (kd), Carl-Axel Roslund (m), Ewa Thalén Finné (m) och Carl-Erik Skårman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 7 och 2005/06:Bo5 yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen anser att lantmäterimyndigheterna med hänsyn till närhets-, service- och effektivitetsaspekter bör få bedriva viss uppdragsverksamhet med direkt anknytning till en fastighetsbildningsåtgärd. Vi delar inte denna uppfattning. De regionalpolitiska skäl som regeringen främst åberopar motiverar inte ett avsteg från principen om att denna typ av lantmäteritjänster bör utföras av privata företag. Det sägs dessutom rent ut i propositionen att ställningstagandet i lika hög grad är baserat på en strävan att ge ekonomisk bärkraft åt de lantmäterikontor som är belägna i glesbygd. Effekterna

av en sådan strategi kan bli den motsatta mot vad som är tänkt. Ett offentligt uppdragsengagemang riskerar naturligtvis att tränga ut företagsetableringar på dessa orter. Det är i stället så att framväxt av ny teknik och små och medelstora företag inom lantmäteriområdet gör att i stort sett hela landet kan förses med de tjänster som för närvarande utförs av de statliga lantmäterimyndigheterna. Det framstår mot den bakgrunden som helt naturligt att begränsa de statliga insatserna till att enbart avse myndighetsutövningen. Enligt vår mening bör strävan vara att underlätta för kommuner att samverka och att främja utveckling av privata företag inom lantmäteriområdet. Sveriges närhet till tätbebyggda områden i Finland, Norge och Danmark är också en garant för att företag etableras med verksamhet över riksgrensarna. En sådan utveckling kommer att vara till gagn för hela landet och då inte minst för glesbygden.

Vad vi nu anfört om uppdragsverksamhet i anslutning till fastighetsbildning med anledning av förslagen i motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 7 och 2005/06:Bo5 (m) yrkande 4 bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening.

6. Ett råd som stöd för samordningsfunktionen, punkt 6 (m, fp)

av Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Ewa Thalén Finné (m), Carl-Erik Skårman (m) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Bo5 yrkande 5 och 2005/06:Bo6 yrkande 3 och avslår motion 2005/06:Bo3 yrkande 9.

Ställningstagande

Vi delar inte bedömningen att det är regeringens uppgift att inrätta ett råd eller att vidta andra åtgärder som kan fordras för att Lantmäteriverket skall fylla sin samordningsroll. Enligt vår mening borde det redan i dag vara en självklar uppgift för verket att svara för den samordning av informationsförsörjningen inom geodataområdet som rådet är tänkt att ansvara för. Det är ett arbete som vi menar måste pågå kontinuerligt och ingå som en naturlig del i verkets löpande verksamhet. I den mån så inte nu är fallet är det en uppgift som snarast bör läggas på Lantmäteriverket.

I enlighet med förslagen i motionerna 2005/06:Bo5 (m) yrkande 5 och 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 3 bör det sålunda ankomma på Lantmäteriverket att vidta de åtgärder som erfordras för att verket skall kunna ta sitt samordningsansvar inom geodataområdet.

7. Ett råd som stöd för samordningsfunktionen, punkt 6 (kd)
av Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo3 yrkande 9 och avslår motionerna 2005/06:Bo5 yrkande 5 och 2005/06:Bo6 yrkande 3.

Ställningstagande

Jag delar den uppfattning som organisationen Sveriges Kommuner och Landsting givit uttryck för, att samordningsfunktionen för geografisk information bör ligga direkt under regeringen. Det finns enligt min mening flera skäl som talar för en sådan ordning. Det främsta skälet är att regeringens styrning av lantmäteriverksamheten måste förbättras genom att den görs tydligare och mera målinriktad. Det är min uppfattning att många av de problem som funnits och finns i verksamheten sedan det nya Lantmäteriet bildades 1996 kunnat undvikas genom en aktivare styrning från regeringens sida. Den nätverksmyndighetsorganisation som är under utveckling i statsförvaltningen talar också för att samordningsfunktioner helst bör ligga direkt under regeringen. Så länge lantmäteriet får fortsätta att bedriva en omfattande uppdragsverksamhet talar även detta förhållande tillsammans med den förestående implementeringen av INSPIRE-direktivet för att samordningsfunktionen, åtminstone initialt, bör förläggas direkt under regeringen. Geodatarådet bör således av dessa skäl läggas under regeringen under i varje fall de första tre åren.

Vad jag nu med anslutning till motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 9 anført om att Geodatarådet bör läggas direkt under regeringen bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen.

8. Avgränsning av uppdragsverksamheten, punkt 7 (m, fp, kd, c)

av Ragnwi Marcelind (kd), Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c), Ewa Thalén Finné (m), Carl-Erik Skårman (m) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Bo3 yrkande 4, 2005/06:Bo4 yrkande 2, 2005/06:Bo5 yrkande 2 och 2005/06:Bo6 yrkande 4.

Ställningstagande

Näringsverksamhet som bedrivs i offentlig regi är i dag ett påtagligt problem på många marknader. Det gäller allt från små kommunala kaféer till mer eller mindre landsomfattande verksamheter. Kommuner och statliga myndigheter bedriver i ökad utsträckning näringsverksamhet på konkurrensmarknader. När det gäller kommunerna är det en verksamhet som pågår trots att kommunallagen i princip inte tillåter kommuner och lands-ting att konkurrera på den privata marknaden. En studie som Statskontoret har genomfört om staten som kommersiell aktör visar dessutom att ett mycket stort antal myndigheter bedriver kommersiell verksamhet. Av den studerade kommersiella verksamheten bedömdes ungefär en fjärdedel vara av sådan omfattning att den påverkade konkurrensen negativt. En effekt av detta är konkurrensproblem som minskar effektiviteten på marknaden, häm- mar utvecklingen och begränsar tillväxtpotentialen. Det är mot den bak- grunden vår principiella uppfattning att näringsverksamhet i offentlig regi bör avvecklas. Utgångspunkten bör således vara att offentliga organ ägnar sig åt myndighetsutövning och inte näringsverksamhet.

Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet, Metria, är ett tydligt exempel på de problem som kan uppkomma när det offentliga verkar på en marknad i konkurrens med privata aktörer. Det främsta problemet ligger i att Metrias uppdragsverksamhet har en stark knytning till den övriga verksamheten vid Lantmäteriverket. Den starka kopplingen till myndighetsuppgifterna ger Metria en särställning på marknaden. Det finns bl.a. en uppenbar risk för att den anslagsfinansierade delen av Lantmäteriverkets verksamhet också kommer att bära en del av Metrias administrativa kostnader. Ytterli- gare ett problem är Metrias starka dominans på marknaden och nästan monopolliknande ställning inom vissa delmarknader. Dagens situation har lett till konkurrenssnedvridningar och andra marknadsstörningar, något som har skadat förtroendet för lantmäteriet. Därför bör Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet avskiljas helt från verkets myndighetsroll och övergå i nytt huvudmannaskap.

Vad vi nu med anslutning till förslagen i motionerna 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 4, 2005/06:Bo4 (c) yrkande 2, 2005/06:Bo5 (m) yrkande 2 samt 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 4 anfört bör riksdagen tillkännage för reger- ingen som sin mening.

9. Marknads- och konkurrensråd, punkt 8 (m, fp)

av Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Ewa Thalén Finné (m), Carl-Erik Skårman (m) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Bo5 yrkande 6 och 2005/06:Bo6 yrkande 5.

Ställningstagande

Avsikten med att tillsätta ett marknads- och konkurrensråd är att på detta sätt lösa problemet med att Lantmäteriverket bedriver kommersiell verksamhet vid sidan av sina myndighetsuppgifter. Att tillsätta ett råd löser inte på något sätt de grundläggande problem som verkets uppdragsverksamhet, Metria, ger upphov till. Den enda framkomliga vägen är i stället att klart skilja uppdragsverksamheten från myndighetsuppgifterna. Enligt vår mening bör Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet avskiljas helt från verkets myndighetsroll och övergå i nytt huvudmannaskap. Vid en sådan renodling av myndighetsrollen finns det inget behov av ett marknads- och konkurrensråd. Ansvar för konkurrensfrågorna bör som hittills ligga på Konkurrensverket. I enlighet med förslagen i motionerna 2005/06:Bo5 (m) yrkande 6 och 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 5 bör sålunda riksdagen ge regeringen till känna att något marknads- och konkurrensråd inte bör inrättas.

10. Lantmäteriverkets konkurrenspolitik, punkt 9 (m)

av Carl-Axel Roslund (m), Ewa Thalén Finné (m) och Carl-Erik Skårman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo5 yrkande 1 och avslår motion 2005/06:Bo3 yrkandena 3, 5 och 6.

Ställningstagande

Enligt vår mening måste lantmäteriet omedelbart upphöra med såväl den uppdragsverksamhet som är knuten till fastighetsbildning som uppdragsverksamheten i övrigt. Genom att en statlig myndighet här uppträder som en aktör på marknaden snedvrids konkurrensen och störningar uppkommer på marknaden. En avveckling av uppdragsverksamheten är dock bara ett

första steg för att stärka konkurrensen på lantmäteriområdet. För att förbättra effektiviteten på denna marknad måste också övriga delar av lantmäteriet så långt möjligt öppnas också för andra aktörer. Det bör sålunda bli möjligt för privata företag att svara för sådana delar av lantmäteriets verksamhet som inte är att betrakta som ren myndighetsutövning. Inte minst utvecklingen på dataområdet liksom den tekniska utvecklingen i övrigt har skapat helt nya förutsättningar för andra aktörer att medverka vid de förändringar m.m. som lantmäteriet i dag svarar för. Det faktum att vi i förhållande till många länder har en mycket liten andel privat medverkan på lantmäteriområdet visar också på att en ökad konkurrensutsättning är möjlig.

Vad vi nu med anslutning till motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 1 anför om behovet av att öka konkurrensen på lantmäteriområdet bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening.

11. Lantmäteriverkets konkurrenspolitik, punkt 9 (kd)

av Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo3 yrkandena 3, 5 och 6 samt avslår motion 2005/06:Bo5 yrkande 1.

Ställningstagande

En förutsättning för en väl fungerande marknad är att där finns många aktörer som arbetar i konkurrens. Den svenska marknaden för lantmäteri-tjänster m.m. svarar inte mot dessa allmänna krav. Det är främst en följd av att här finns en dominerande aktör, Lantmäteriet genom Metria. Det finns därför anledning att göra en bred översyn över de villkor som bör gälla för Lantmäteriverkets framtida verksamhet. Utgångspunkten bör då vara att den konkurrensutsatta verksamheten skall avvecklas. I de undantagsfall det trots detta kan finnas skäl att tillåta sådan verksamhet måste regeringen, utifrån de fastställda förvaltningspolitiska riktlinjerna, redovisa de särskilda skäl som enligt regeringen motiverar att lantmäteriet skall bedriva konkurrensutsatt verksamhet. I de fall det inte finns tydliga och mycket starka skäl för att verksamheten skall fortgå bör uppdragsverksamheten upphöra.

Ett särskilt problem utgör den uppdragsverksamhet som bedrivs gentemot bank- och kreditväsendet. Enligt min mening måste den verksamheten ses över. En sådan översyn bör bl.a. avse verksamhetens effektivitet och funktion. En sådan genomlysning är särskilt viktigt mot bakgrund av den internationalisering som sker inom området.

Slutligen måste åtgärder vidtas för att utsätta sådan verksamhet för konkurrens som i dag till övervägande delen bedrivs i egenregi. Ett exempel på detta är att det ställts krav på att 20 % av arbetet med databasuppbbyggnaden skulle upphandlas. Utvärderingar som gjorts visar emellertid att denna andel inte alls uppnåtts. Insatser måste därför till så att det fortsatta arbetet med databasuppbbyggnad och ajourhållning kan upphandlas i betydande omfattning. Här finns det också goda erfarenheter att hämta från vårt grannland Norge. Genom att egenregiverksamheten utsätts för konkurrens måste arbetsformer och rutiner förbättras. Regeringen bör därför återkomma med noggranna samhällsekonomiska beräkningar inför framtida beslut om ökad konkurrensutsättning.

Vad jag nu med anslutning till motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkandena 3, 5 och 6 anfört bör riksdagen tillkänna för regeringen som sin mening. I den mån motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 1 inte kan anses tillgodosedd med det nu anförda avstyrks den.

12. Fastighetsindelning och informationsförsörjning, punkt 10 (kd)

av Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkänner för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo3 yrkande 1.

Ställningstagande

Även om det för tillfället inte är aktuellt att frånga principen om att fastighetsbildning och fastighetsregistrering är ett offentligt åtagande finns det anledning att överväga hur dessa verksamheter kan bedrivas. Den internationella utvecklingen tillsammans med den tekniska utvecklingen har skapat förutsättningar för att lägga över betydande delar av handläggningen av fastighetsbildning på andra aktörer. Enligt min och många andra bedömares mening är det nu tekniskt möjligt för den som har tillräcklig kompetens och som genom auktorisation eller certifiering uppfyller tydliga kvalitetskrav att ta över delar av fastighetsbildningen. Ett ytterligare skäl är att utvecklingen sedan 1996 visar att den offentligt bedrivna lantmäteriverksamheten haft stora svårigheter att nå de effektiviseringsnivåer som är rimliga mot bakgrund av de mycket omfattande offentliga investeringarna i databaser och IT-stöd.

Det kan således inte uteslutas att det inom en nära framtid finns tillräckliga skäl för att minska det offentliga åtagandet. Betecknande är också att det i de flesta länder i Europa finns ett betydligt mindre offentligt åtagande än i Sverige.

Vad jag nu med anslutning till förslagen i motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 1 anført om fastighetsindelning och informationsförsörjning bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

13. Redovisningen av intäkter, punkt 11 (m, c)

av Carl-Axel Roslund (m), Rigmor Stenmark (c), Ewa Thalén Finné (m) och Carl-Erik Skårman (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo5 yrkande 7.

Ställningstagande

År 2004 omsatte Lantmäteriet 1 580 miljoner kronor, varav 349 miljoner kronor utgjordes av anslag över statsbudgeten. En betydande del av verksamheten finansieras således på annat sätt än genom anslag. Det är bl.a. fråga om tvingande avgifter av olika slag. Enligt vår mening är dessa avgifter att betrakta som en typ av beskattning till följd av sin tvingande karaktär. För oss är det grundläggande att staten hanterar medborgarnas skattemedel effektivt. För att det demokratiska ansvarsutkrävandet skall fungera krävs det transparens i hanteringen av avgifter och skattemedel. Om myndigheter kan vältra över kostnader på medborgarna utan begränsning riskerar vi att få en situation där offentliga verksamheter levererar sämre och dyrare tjänster än vad som är nödvändigt. Smygvägen leder också en ökad avgiftsfinansiering av offentliga tjänster till ett ökat skatteuttag. Därtill finns en risk att avgiftsfinansiering av vissa delar av verksamheter får subventionera andra verksamheter. Vi anser därför att statlig verksamhet som finansieras via tvingande avgifter skall redovisas som intäkter i statsbudgeten. På motsvarande sätt skall hela kostnaden för verksamheten redovisas som en utgift. För att medborgarna skall få en bättre insyn i verksamheten och hur avgifter m.m. används bör fortsättningsvis redovisningen av Lantmäteriverkets verksamhet anpassas efter dessa principer.

Vad vi nu med anslutning till motion 2005/06:Bo5 (m) yrkande 7 anført om redovisningen av intäkter m.m. bör riksdagen som sin mening tillkännage för regeringen.

14. Myndighetssamverkan, punkt 12 (kd)

av Ragnwi Marcelind (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo3 yrkande 10.

Ställningstagande

Det finns enligt min mening anledning att genom olika åtgärder effektivisera verksamheten kring geografisk information. En sådan åtgärd är att ge förutsättningar för en samverkan mellan de instanser som framställer geografisk information. I dag samlar såväl Lantmäteriverket som Sjöfartsverket in och bearbetar geografiska data. Det finns mot den bakgrunden all anledning att få till stånd en ökad samverkan mellan myndigheterna på området. Enklast sker detta genom att de båda verkens verksamheter inom området geografisk information slås samman. Det ger förutsättningar för såväl en mer rationell insamling som bearbetning av data. Inte minst gäller detta i fråga om metod- och systemutveckling.

Vad jag nu med anslutning till förslaget i motion 2005/06:Bo3 (kd) yrkande 10 anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

15. Myndighetssammanslagning, punkt 13 (c)

av Rigmor Stenmark (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo4 yrkande 3.

Ställningstagande

Enligt min mening bör vi eftersträva en smalare och mer effektiv organisation av våra myndigheter och deras verksamhet. Här finns både effektivitetsvinster och besparingar att göra. Framför allt finns utrymme för besparingar i de administrativa kostnaderna, men även synergieffekter kan förväntas uppstå när relaterade områden förs samman.

Bland Lantmäteriverkets uppgifter ingår att ansvara för fastighetsindelning samt landskaps- och fastighetsinformation. Verksamheten hos ett mer renodlat Lantmäteriverk med rena myndighetsuppgifter skulle kunna falla väl samman med verksamheten hos Boverket, vars ansvarsområde avser samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende. Regeringen bör

därför se över förutsättningarna för att slå samman dessa två myndigheter. I sammanhanget bör det även övervägas om inte också andra närliggande ansvarsområden kan föras till den nya myndigheten. En förutsättning för arbetet skall dock vara att myndighetsorganisationen även fortsättningsvis skall ha en god regional spridning.

Vad jag nu med anslutning till förslaget i motion 2005/06:Bo4 (c) yrkande 3 anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

16. Ortnamnsvården, punkt 14 (m, fp, kd, c)

av Ragnwi Marcelind (kd), Carl-Axel Roslund (m), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c), Ewa Thalén Finné (m), Carl-Erik Skårman (m) och Solveig Hellquist (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Bo6 yrkande 1.

Ställningstagande

Av Lantmäteriverkets instruktion framgår att en av lantmäteriets uppgifter är att verka för ett ändamålsenligt och vårdat ortnamnsskick. Det innebär bl.a. att verket har att följa bestämmelserna om god ortnamnssed i 1 kap. 4 § kulturminneslagen. Verkets tillämpning av dessa regler skapar dessvärre ibland upprördhet bland de boende som en följd av att de inte anser att tillräcklig hänsyn har tagits till ursprungsnamnen, dvs. till de namn som oftast är gängse i en bygd. En god ortnamnsvård förutsätter naturligtvis att de närmast berörda uppfattar att de namn som används i kartor m.m. svarar mot det lokala namnbruket eller att det finns fullgoda skäl att frånga detta. Det finns mot den bakgrunden anledning att se över hur Lantmäteriverket hittills har fullgjort sina uppgifter när det gäller att verka för ett ändamålsenligt ortnamnsskick.

Vad vi nu med anslutning till motion 2005/06:Bo6 (fp) yrkande 1 anfört bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:5 Lantmäteriverksamheten:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),
2. lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10),
3. lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.,
4. lag om ändring i lagen (1952:166) om häradsallmänningar,
5. lag om ändring i lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna.

Följdmotioner

2005/06:Bo2 av Kerstin Lundgren (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om huvudmannskapet för inskrivningsverksamheten.

2005/06:Bo3 av Ragnwi Marcelind m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om rationalisering och effektivisering av verksamhetsgrenen fastighetsindelning och informationsförsörjning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör fastställa att de olika statliga lantmäterimyndigheterna skall slås samman till en myndighet senast den 1 januari 2008.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör, utifrån de fastställda förvaltningspolitiska riktlinjerna, redovisa de särskilda skäl som enligt regeringens mening motiverar att Lantmäteriverket skall bedriva konkurrensutsatt verksamhet.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör låta avveckla Metria genom försäljning.
5. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en översyn av den uppdragsverksamhet som bedrivs gentemot landets bank- och kreditväsende.
6. Riksdagen begär att regeringen återkommer med noggranna beräkningar inför framtida beslut angående ökad konkurrensutsättning.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att uppdragsverksamheten i anslutning till fastighets-
bildning bör begränsas kraftigt och i detalj regleras i lantmäteriin-
struktionen.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om upphandling av förrättningsverksamheten.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om Geodatarådet.
10. Riksdagen begär att regeringen återkommer beträffande ökad sam-
verkan mellan Sjöfartsverkets och Lantmäteriverkets verksamheter i
enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:Bo4 av Rigmor Stenmark m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i
motionen anförs om att delar av fastighetsbildning skall kunna upp-
handlas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i
motionen anförs om att Lantmäteriverkets verksamhet inom ramen
för uppdragsdivisionen Metria bör privatiseras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i
motionen anförs om att låta se över möjligheterna att slå samman
statliga myndigheter med tangerande verksamhetsområden såsom
Lantmäteriverket och Boverket.

2005/06:Bo5 av Marietta de Pourbaix-Lundin m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av att öka konkurrensen på lantmäteriområdet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att avyttra Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att möjligheterna till extern medverkan vid lantmäte-
riförrättningar bör utökas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att lantmäterimyndigheterna ej bör få bedriva viss
uppdragsverksamhet med direkt anknytning till en fastighetsbild-
ningsåtgärd.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att inrättande av råd som stöd för samordningsfunk-
tionen bör vara en självklarhet, vilket ej torde kräva beslut av
riksdagen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att ett marknads- och konkurrensråd ej bör inrättas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om finansieringsprinciper för lantmäteriverksamheten.

2005/06:Bo6 av Lars Tysklind m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utvärdera resultatet av Lantmäteriverkets uppgift att verka för ett ändamålsenligt ortsnamnskick.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte låta lantmäteri- och inskrivningsverksamhetens organisation styras av regionala sysselsättningshänsyn.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte inrätta något geodataråd vid Lantmäteriverket.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avveckla Lantmäteriverkets uppdragsverksamhet (Metria).
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inte inrätta något marknads- och konkurrensråd vid Lantmäteriverket.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)

Härigenom föreskrivs att 19 kap.6 § fastighetsbildningslagen (1970:988)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.6 §²

Ärenden om att föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del handläggs av lantmäterimyndigheten.

Regeringen får meddela föreskrifter om att någon annan myndighet än lantmäterimyndigheten skall föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del. Sådana föreskrifter får endast avse uppgifter som enligt annan lagstiftning än denna lag skall redovisas i fastighetsregistrets allmänna del.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Lagen omtryckt 1992:1212.

² Senaste lydelse 2000:233.

2 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 20 § plan- och bygglagen (1987:10)¹ skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2004/05:169 Förslagen lydelse

6 kap.

20 §²

När en fråga har väckts om tillämpning av 19 §, skall kommunen genast *anmäla detta till lantmäterimyndigheten för anteckning i fastighetsregistrets allmänna del. Överlåtelse* av mark eller annat utrymme, som sker efter det att *sådan anmälan har inkommit, in- verkar* inte på den bedömning som skall göras enligt 19 § andra stycket.

När en fråga har väckts om tillämpning av 19 §, skall kommunen genast *vidta de åtgärder som behövs för att en anteckning om detta skall bli införd* i fastighetsregistrets allmänna del. Den bedömning som skall göras enligt 19 § andra stycket *påverkas* inte av *överlåtelse* av mark eller annat utrymme, som sker efter det att *ärendet om anteckning i fastighetsregistret har anmälts hos den som skall föra in anteckningen i registret eller, om det är kommunen som skall föra in anteckningen i registret, efter att anteckningen har införts i registret.*

Bestämmelser om vem som skall föra in uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del finns i 19 kap. 6 § fastighetsbildningslagen (1970:988).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Lagen omtryckt 1992:1769.

² Senaste lydelse 2000:248.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 8 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

8 §

Länsstyrelsen skall *för* anteckning i fastighetsregistrets allmänna del eller *för borttagande av* en tidigare gjord anteckning *genast under- rätta lantmäterimyndigheten,*

Länsstyrelsen skall *genast vidta de åtgärder som behövs för att en anteckning skall bli införd* i fastighetsregistrets allmänna del eller *för att en tidigare gjord anteckning skall tas bort,*

1. då fråga väckts eller tagits upp om att en byggnad skall förklaras för byggnadsminne eller förklaring utfärdats enligt 7 §,
2. då förordnande enligt 6 § första stycket meddelats eller upphävts,
3. då beslut om byggnadsminnesförklaring vunnit laga kraft eller hävts, eller
4. då ansökan om byggnadsminnesförklaring avslagits.

Bestämmelser om vem som skall föra in eller ta bort uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del finns i 19 kap. 6 § fastighetsbildningslagen (1970:988).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Lagen omtryckt 2002:620.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1952:166) om häradsallmänningar

Häri genom föreskrivs att 8 § lagen (1952:166) om häradsallmänningar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

Är rätt till delaktighet i häradsallmänning förenad med fastighet som ej är taxerad såsom lantbruksenhet, må länsstyrelsen, på framställning av allmänningstyrelsen och efter hörande av fastighetens ägare eller i 3 § omförmäld innehavare av fastigheten, förordna att rätten till delaktighet skall avlösas mot ersättning i penningar.

Ersättningens belopp fastställs av länsstyrelsen och skall bestämmas till två och en halv gång sammanlagda värdet av den på fastighetens delaktighetstal belöpande utdelningen från allmänningen för de senast förflutna tio åren. Länsstyrelsen skall utsätta viss dag, då löseskillingen senast skall hava erlagts och bevis därom inkommit till länsstyrelsen vid påföljd att förordnandet om avlösning eljest är förfallet.

Då beslut om avlösning vunnit laga kraft och bevis som omförmäles i andra stycket inkommit till länsstyrelsen, åligger det länsstyrelsen att ofördröjligen översända meddelande om avlösningen till den som för fastighetsregistrets allmänna del. Genom dennes försorg skall anteckning om avlösningen verkställas i registret.

Då beslutet om avlösning har vunnit laga kraft och bevis som avses i andra stycket har kommit in till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen genast vidta de åtgärder som behövs för att en anteckning om avlösningen skall bli införd i fastighetsregistrets allmänna del.

Bestämmelser om vem som skall föra in uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del finns i 19 kap. 6 § fastighetsbildningslagen (1970:988).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 2000:230.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1952:167) om allmänningskogar i Norrland och Dalarna

Härigenom föreskrivs att 7 a § lagen (1952:167) om allmänningskogar i Norrland och Dalarna skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 a §¹

Är rätt till delaktighet i allmänningsskog förenad med fastighet som ej är taxerad såsom lantbruksenhet, må länsstyrelsen, på framställning av allmänningsstyrelsen och efter hörande av fastighetens ägare eller i 3 § omförmäld innehavare av fastigheten, förordna att rätten till delaktighet skall avlösas mot ersättning i penningar.

Ersättningens belopp fastställs av länsstyrelsen och må, efter vad som finnes skäligt, bestämmas till högst två och en halv gånger sammanlagda värdet av den del av allmänningsskogens behållna avkastning för de senaste tio åren, som svarar mot fastighetens delaktighetstal. Länsstyrelsen skall utsätta viss dag, då löseskillingen senast skall hava erlagts och bevis därom inkommit till länsstyrelsen vid påföljd att förordnandet om avlösning eljest är förfallet.

Då *beslut* om avlösning vunnit laga kraft och bevis som *omförmäles* i andra stycket *inkommit* till länsstyrelsen, *åligger det* länsstyrelsen *att ofördröjligen översända meddelande* om avlösningen *till den som för fastighetsregistrets allmänna del. Genom dennes försorg skall anteckning om avlösningen verkställas i registret.*

Då *beslutet* om avlösning *har* vunnit laga kraft och bevis som *avses* i andra stycket *har kommit in* till länsstyrelsen, *skall* länsstyrelsen *genast vidta de åtgärder som behövs för att en anteckning om avlösningen skall bli införd i fastighetsregistrets allmänna del.*

Bestämmelser om vem som skall föra in uppgifter i fastighetsregistrets allmänna del finns i 19 kap. 6 § fastighetsbildningslagen (1970:988).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2006.

¹ Senaste lydelse 2000:231.